

Onderwerp Natuur Netwerk Haarlem	
Nummer	2022/1515365
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	BBOR
Auteur	Andela, S.Y.M.
Telefoonnummer	06 42152463
Email	sandela@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Haarlem werkt aan een groene en klimaatbestendige stad. Een gevarieerd planten- en dierenleven in de stad bevordert de biodiversiteit, de verscheidenheid aan insecten, planten en dieren.</p> <p>Het onlangs vastgestelde Groenbeleidsplan geeft sturing aan alle ontwikkelprojecten en het beheer en onderhoud. Met het Groenbeleidsplan is ook de status van de gebieden die in ecologisch opzicht veel waarde hebben (zie bijlage 10 van het Groenbeleidsplan), aangepast.</p> <p>Het Natuur Netwerk Haarlem (NNH) biedt concrete handvatten voor maatregelen ter bevordering van de ecologie en biodiversiteit wanneer in deze gebieden sprake is van werkzaamheden, ontwikkelingen of beheer.</p> <p>Het NNH vormt zo een toolkit om een concreet robuust ecologisch netwerk in de stad te maken en vooral mee te koppelen met (her-)inrichting van de openbare ruimte. Het beschrijft <i>waar</i> belangrijke verbindingen en versterkingen tot stand moeten worden gebracht en <i>welke</i> maatregelen daarvoor nodig zijn. Dit netwerk sluit aan op het landelijke netwerk en biedt kansen voor aansluiting in de regio.</p> <p>Het NNH is de basis om een goede vervlechting van een ecologische structuur in de stad te realiseren. Van plek tot plek zal deze verschillen, afhankelijk van beschikbare ruimte en andere doelstellingen. Voor de uitvoering wordt aangesloten bij natuurlijke aanpassingsmomenten in de openbare ruimte (groot onderhoud, herinrichting, uitvoering beheerplannen, ontwikkelplannen, etc.), maar ook via separate projectvoorstellen.</p>
Behandelaar voor commissie	<p>Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie Beheer</p> <p>Het is een uitwerking van het Ecologisch Beleidsplan en bevat veel nieuwe principes voor inrichting en beheer van de openbare ruimte. Het vloeit voort uit de doelstelling om de biodiversiteit in en rond de stad te verhogen. Het plan past daarmee binnen het coalitieakkoord: Actie! Aan de slag voor een sociale, groene en leefbare stad 2022-2026 en sluit aan bij de Omgevingsvisie. Vanwege de</p>

	koppeling met het later opgestarte Groenbeleidsplan, is de vaststelling nu aan de orde. Met deze nota is de BBV 20201217047 Houtskoolschets, robuuste ecologische structuur afgerond.
Relevante eerdere besluiten	Werkplan stadsecoloog (B&W 2020/65888) 20200065888-1-Werkplan-stadsecoloog-dec-2019-dec-2020-1.pdf (haarlem.nl)
Besluit College d.d. 15 november 2022	<p>Het college van burgemeester en wethouders</p> <p>Besluit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het Natuur Netwerk Haarlem (bijlage A) vast te stellen. 2. De maatregelen die zijn beschreven in het Netwerk, zoals het versterken van de ecologische inrichting en het wegnemen van genoemde barrières, mee te koppelen, wanneer: <ol style="list-style-type: none"> a. een herinrichting of onderhoudswerk in de openbare ruimte plaats vindt op onderdelen die relevant zijn voor het maken van dat robuuste ecologisch netwerk; b. een deel van het netwerk is gelegen binnen de scope van een Ontwikkelgebied; c. een deel van het netwerkkonderdeel uitmaakt van een beheerplan. <p>Als er samenloop van een deel van het NNH met een al gestart project is, wordt een separaat beslispunt opgevoerd om de (binnen de procesopdracht) niet begrote kosten, alsnog binnen het project te honoreren, dan wel te verschuiven naar een volgend natuurlijk moment.</p> <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

1. Inleiding

In de nota geldt als uitgangspunt de verhoging van biodiversiteit op ons grondgebied. Het gaat daarbij om toename van soorten en aantallen individuen per soort. Mondiaal en ook landelijk is, ondanks alle natuur versterkend beleid en beheer, al decennialang een gestage achteruitgang van soorten en aantallen per soort gaande. Ook van steden wordt een bijdrage verwacht om de achteruitgang van de natuur te stutten. Dat vraagt een goede aansluiting op landelijke natuurgebieden en een goede dooradering van natuurlijke structuren in de stad die goed aansluiten op stedelijke natuurkerngebieden van voldoende betekenis en vertaling naar concrete maatregelen.

Het NNH legt uit wat er nodig is voor een robuust ecologisch netwerk, welke maatregelen daarvoor nodig zijn met ook de concrete beschrijving en aanduiding op kaart. Systematisch neemt het NNH u

mee door de verschillende gebieden en beschrijft wat nodig is om van de verzameling natuurgebieden een robuust netwerk te maken.

2. Besluitpunten college

1. Het Natuur Netwerk Haarlem (bijlage A) vast te stellen.
2. De maatregelen die zijn beschreven in het Netwerk, zoals het versterken van de ecologische inrichting en het wegnemen van genoemde barrières, mee te koppelen, wanneer:
 - a. een herinrichting of onderhoudswerk in de openbare ruimte plaats vindt op onderdelen die relevant zijn voor het maken van dat robuuste ecologisch netwerk;
 - b. een deel van het netwerk is gelegen binnen de scope van een Ontwikkelgebied;
 - c. een deel van het netwerkonderdeel uitmaakt van een beheerplan.

Als er samenloop van een deel van het NNH met een al gestart project is, wordt een separaat beslispunt opgevoerd om de (binnen de procesopdracht) niet begrote kosten, alsnog binnen het project te honoreren, dan wel te verschuiven naar een volgend natuurlijk moment.

3. Beoogd resultaat.

Met het NNH wordt de biodiversiteit vergroot. Een volledig dekkend netwerk van ecologisch ingerichte zones en vrije uitwisseling daarbinnen, biedt de beste garanties voor een zo hoog mogelijke biodiversiteit.

4. Argumenten.

1. Dit besluit is de beste manier om het beoogd resultaat te bereiken

Via de ecologische verbindingzones, die gebruik maken van bestaande groendragers, wordt de natuur beter vervlochten in de stad. De bermen, grasvelden en houtige plantsoenen zorgen al voor een netwerk door de stad, dat zal worden aangevuld met een meer ecologische aankleding in de verbindingzones. Dit zijn de aders; in woonbuurten met allerlei informele stukjes groen en particuliere tuinen liggen de haarvaten.

2. Het besluit past in het ingezet beleid

Het NNH is volledig afgestemd met de Omgevingsvisie en het Groenbeleidsplan, waar het gaat om meer ruimte in de stad voor biodiversiteit en een gezonde omgeving voor dieren.

Het Ecologisch Beleidsplan bevatte al belangrijke bouwstenen voor meer natuur in en rond de stad. Het ontbrak alleen aan voldoende samenhang en een voldoende robuust karakter. Het NNH biedt een goede dooradering van ecologische routes in de stad en naar de omgeving, signaleert waar onderbrekingen zijn in die routes en biedt oplossingen. Er was ook geconstateerd dat het netwerk op

een aantal plaatsen uitbreiding behoeft en op al sommige benoemde plekken niet robuust genoeg is en draagt hiervoor versterking aan.

Waar mogelijk wordt in de lopende vervangingsprojecten in de openbare ruimte en in de ontwikkelingsprojecten al geanticipeerd op vaststelling van het NNH.

Bovendien wordt al gewerkt aan uitwerkingen van het NNH. Daarvoor zullen separate voorstellen worden gedaan (Vervolg).

1. *Het NNH biedt ook een basis voor een biodiversiteit inclusiever groenbeheer.*

Het NNH geeft ook betekenis aan het beheer van groenobjecten, die een bijdrage moeten leveren aan (vergroting van) de biodiversiteit. De ambities van het plan vragen om ombuiging naar een veel meer functioneel beheer, i.p.v. alleen beheer op beeldkwaliteit. Een positief voorbeeld is het maaibeheer, dat steeds meer is ingesteld op de ontwikkeling van ecologische waarden, maar er is veel meer nodig: niet alleen ecologisch beheer voor ecologische verbindingzones maar ook de 'haarvaten' in de openbare ruimte van de stad.

Ook straalt dit plan de ambitie van de gemeente uit, in het overleg met andere terrein beherende organisaties op het grondgebied van de gemeente, om ook een bijdrage te leveren.

2. *Het NNH sluit goed aan bij landelijke trends.*

De Wet natuurbescherming (2017) beoogt o.a. via de Gedragscode Soortenbescherming, de teneur van het verdwijnen van en aantallen van beschermde en kwetsbare soorten tegen te gaan. In het NNH is een bijlage opgenomen met doelsoorten, waarop de NNH zich richt. In 2024 zal via de Omgevingswet verlangd worden dat gemeenten een dergelijke lijst door gemeenten op stellen en maatregelen bekend maken om de lijst te realiseren en in stand te houden. Het NNH is nu al generiek gericht op zoveel mogelijk biodiversiteit door barrières op te heffen en de biotopen in en rond de stad te vergroten.

5 *Duurzaamheidsparagraaf*

- A. Het NNH versterkt de groenstructuur en geeft het groenbeheer een meer ecologische grondslag. Een van de positieve aspecten is het ontwikkelen van duurzamere bodemontwikkeling, verbeteren van kringlopen over een groter gebied. Het zorgt ervoor dat de sponswerking van de stad wordt vergroot en draagt daarmee bij aan adaptatie.
- B. Waar het kan, biedt het vernatten van veengronden het voordeel van CO₂ waarbij i.p.v. CO₂ verliezen als gevolg van verdroging en veraarding van veen, CO₂ opgeslagen wordt. Vernatting van veen kan tot 8x zoveel CO₂ vastleggen dan bomen. Er wordt voorzien van het vernatten van

11 ha in de Poelpolder. Van de 11 ha. kan ca 2,5 ha ingezet worden als compensatie voor de zonneweide Schoteroog (RES NHZ).

6. Communicatie.

Er wordt in samenhang met het Groenbeleidsplan een in- en externe communicatielijntje uitgewerkt. Daarmee wordt vooral het belang van beide beter zichtbaar gemaakt en verbonden aan een actieprogramma.

7. Financiën.

Het NNH lift mee op reguliere vervangingsmaatregelen in de stad, via het MJGP, via Ontwikkelzones, Inrichtings- en Beheerplannen (mee koppelen). De benodigde inspanning en middelen zijn ook meegenomen in de Nota Strategisch Beheer.

Het mee koppelen is de meest efficiënte manier om alle maatregelen te realiseren (in een keer goed!). De kosten worden in de tijd gespreid, kunnen deels meegefinancierd worden uit projectsubsidies en zijn aanzienlijk lager, dan als ze apart worden geprogrammeerd. Als er een stuk oeverbescherming moet worden vervangen, wordt vooral eerst gekeken wat de functie van de zone is en of daar de meest natuurvriendelijke oeverbescherming (NVO) te realiseren is. Een van de uitwerkingen van het NVO is dat wordt voorzien in een goed afwegingskader voor de meest natuurvriendelijke variant. Als een ecologische verbindingzone in een bestaande groenstructuur ligt, wordt deze verrijkt met inrichtings- en beheercomponenten, die horen bij die functie. Dat loopt dan automatisch mee in het Groenbeleidsplan.

Voor een aantal gebieden, zoals het Westelijk Tuinbouwgebied, de Poelpolder, weilanden van de Zuiderpolder en (binnen enkele jaren voor) de Verenigde Polders zullen vanuit de Omgevingsvisie separate voorstellen gedaan worden om verder uit te werken. Ook daarin loopt dit NNH mee. Concrete uitvoeringsmaatregelen gelden als nieuwe plannen, waarover afzonderlijke besluiten worden genomen.

2. Participatie en inspraak

Het NNH is in nauwe samenwerking met het platform Groen tot stand gekomen. De plankaart van het NNH met toelichting op de wijzigingen t.o.v. het Ecologisch Beleidsplan, is onderdeel van het Groenbeleidsplan en heeft de inspraak op het Groenbeleidsplan doorlopen. Hierop zijn geen zienswijzen binnengekomen.

5. Risico's en kanttekeningen

1. De ontwikkeling van het volledige netwerk gaat op deze wijze wel lang duren.

Ja, als alleen gebruik gemaakt wordt van mee koppelkansen dan kan het wel 40 tot 50 jaar duren. Daarom zullen van tijd tot tijd incidenteel extra middelen worden ingezet om inrichting van cruciale

verbindingen naar voren te trekken. Ook zal overlegd worden met de provincie Noord-Holland, niet in het minst voor de passages van de provinciale infrastructuur.

2. Het NNH geldt niet alleen voor gemeentelijke eigendommen.

Het succes van het NNH wordt mede bepaald door ontsluiting van particulieren tuinen, zodat de natuur ook daar beschutting en voedsel kan vinden en zich kan voortplanten (nestkasten). Dit sluit aan bij de wens dat bewoners hun tuinen ook meer klimaat-adaptief maken en zelf ook bijdragen aan een gezonder stadsklimaat.

We zullen op basis van dit plan ook met andere organisaties in gesprek gaan om de natuurwaarden binnen hun domeinen (en binnen onze gemeentegrenzen) te vergroten.

6. Uitvoering

Voor het Groenbeleidsplan wordt een communicatielijns ontwikkeld om het draagvlak voor de vergroening en ecologie te vergroten. Het NNH zal hierin meelopen. Het past in dezelfde lijn. Het gaat daarbij om in- en externe communicatie.

Concrete uitwerkingen starten op korte termijn met een nadere uitwerking van natuurvriendelijke oevers, voorstellen voor versterking van de natuurzone in de Poelpolder, monitoring van vleermuizen en andere cultuurvolgers i.v.m. verduurzaming van gebouwen en veiligstellen van kritische routes, ontsluiting van weilanden van de Zuiderpolder, voorstellen voor versterking van ecologie in het Westelijk Tuinbouwgebied, en (binnen enkele jaren voor) de Verenigde Polders. Verder zullen via projecten, voortvloeiend uit het MJGP nadere invullingen gegeven worden aan het inrichten van ecologische zones en het opheffen van ecologische barrières.

7. Bijlage

A. Natuur Netwerk Haarlem.

Ecologisch Beleidsplan, deel 2: uitwerking van een robuust ecologisch netwerk.